

Poslední souboj

7. října 1854 se v dome číslo 5 ve městě Fegyvernek nedaleko Szolnoku narodil Vilém Vincent princ z Auerspergu. Zemřel mladý, byl tragickým účastníkem „posledního souboje v Čechách“.

[Guilelmus Vincensius Alexander Josephus Julius von Auersperg](#)

[N Vilém Vincent von Auersperg¹](#)

Zápis na FamilySearch

Byl synem a dědicem prince Alexandra von Auersperg, majitele vlášimského panství a jeho druhé manželky Sarolty rozené komtesy Szpáry.

Záhy osiřel, otec Alexander zemřel v roce 1866, bylo mu necelých 48 let. Matka zemřela také mladá, v necelých čtyřiceti letech.

Sestra Friederike tragicky zahynula ve třinácti letech (1858–?) při požáru v rodinném sídle v dnešní Bratislavě².

Nejstarší Anna se provdala, měla děti. Dožila se 63 let (1852–1915).

Poslední souboj v Čechách – co mu předcházelo

Názory proč došlo k onomu „poslednímu souboji v Čechách“ se různí. Co vedlo bývalé spolužáky a posléze kolegy ve zbrani, oba sloužili u 13. dragounského regimentu, k tomu tragickému rozhodnutí?

Stála za vším žárlivost a touha pomstít se sokovi v lásce, uražená čest nebo šlo o značný rodový majetek? Poslední možnost vynecháme, celá záležitost je komplikovaná a spor o Kolowrat-Nowohradské svěřenství se soudně řešil ještě v roce 1906³

Celá záležitost vyvolala obrovský rozruch a tisk měl žně. Jednalo se o příslušníky nejvyšší společnosti, závratně bohatého Viléma Auesperga a jeho kolegu ve zbrani, temperamentního a světáckého hraběte Leopolda Kolowrat-Krakowského (1852–1910). A do třetice se objevovalo další jméno z nejvyšší společnosti.

Jednalo se o mladou komtesu Annu Eleonoru Waldstein-Wartenbergovou (1873–1903), které v té době bylo necelých 23 let. O její přízeň se ucházeli oba soci.

O této aféře se zmiňuje i Ignát Herrmann⁴, o Vilémovi píše:

...byl to asi dvacetiletý nebo o málo starší krátkozraký mladík, neobyčejně štíhlý, až útlé postavy, bledé tváře, držení poněkud nahrbeného, jako nalomeného, a ten i za nejtušších mrazů chodil po Praze v tenkých lakovaných střevicích, v tenoučkých nohavicích, v lehoučkém žakýtku, hezky otevřeném, nezapjatém, v bílé neb strakaté vestičce letní, bez rukaviček nebo v hebounkých rukavičkách plesových. Žádný kožich, žádný zimník ani svrchník. Zdálo se, že mladík ten „zmrzne v povětrí“, jak se za tuhých mrazů říkávalo o ptácích. Jemu však zima nebylo, nebo se aspoň tak tvářil, a když se kde kdo z mrazu uchýloval pod střechu, výstřední aristokrat konal Prahou dlouhé procházky.

Vilémovou předností bylo jeho nezměrné bohatství, ovšem mladičká Anna dala přednost světáckému a okouzujícímu Leopoldovi.

¹ FamilySearch, Tiszabő. Záznamy o křtech 1852–1858, snímek 52

² Tady se údaje různí, podle některých požár bratislavského paláce se obešel bez obětí, podle některých zahynuly společně matka s dcerou a některé údaje tvrdí, že k žádnému velkému požáru nedošlo. Tak si vyber....

³ Národní Politika 10. ledna 1906

⁴ Ignát Herrmann, Před padesáti lety, Praha 2014, původní vydání z roku 1921

Vilém celou situaci nezvládl a začal o svém protivníkovi roztrušovat pomluvy a nařčení týkající se jeho původu a charakteru.

Tvrdil, že Kolowrat, kdysi jako pokladník studentského spolku Theresiana, zpronevěřil peníze svých kolegů a je to tedy "nepočetný člověk".

Poukazoval také na jeho rodinný původ - jeho otec, Leopold Maria, v té době na vrcholu své kariéry jako benátský guvernér, uzavřel totiž morganatické manželství když se v roce 1850⁵ v Benátkách oženil s Natálií Blaczynskou, téměř o čtvrt století mladší herečkou a tanečnicí. To znamenalo i konec jeho diplomatické kariéry. V roce 1858 byl penzionován, měl dluhy a zchudlý zemřel v roce 1863 ve vídeňské nemocnici v necelých šedesáti letech.

V šlechtických kruzích hleděli na mladého Leopolda pro jeho původ s despektem a některé významné rodiny ho přestaly zvat.

Temperamentní hrabě si tuto potupu nenechal líbit a dvakrát vyzval Viléma na souboj, ovšem bez úspěchu. Napotřetí sáhl k radikálnímu kroku – počkal si na knížete na dnešním Masarykově nádraží a několikrát ho uhodil do tváře. Teď už Vilém musel výzvu přijmout.

Tragická květnová neděle

V sobotu 6. května 1876 se do Klamovky sjelo několik kočárů. Jako princovi sekundanti dorazili až z Vídně generál hrabě Josef Valdštejn a hrabě František Salm. Leopoldovými svědky pak byli rytmistr hrabě Wurmbrand a poručík hrabě Bylant. Střílelo se na 15 kroků a bylo stanoveno, že duel skončí, pokud jeden z aktérů zůstane ležet.

Tragédie vyvrcholila při posledním, třetím výstřelu. Vilém byl zasažen a jak psal tisk

...kule mu projela hrudí a uvízla v zádech. Hrabě Wurmbrand ji raněnému rukama vymáčkl z těla...⁶

Raněného ošetřil štábní lékař Kolb a Vilém byl dopraven do Auersperského paláce na Malé Straně, kde následujícího dne zemřel.

Zápis o úmrtí Viléma Auersperga, kostel sv. Mikuláše⁷

<https://katalog.ahmp.cz/pragapublica/permalink?xid=AC1D9122CB2A42B7B399B1D70D90170D&scan=304#scan304>

Tělo bylo převezeno do Vlašimi a se všemi poctami uloženo v kryptě kostela sv. Jilji⁸

<https://ebadatelna.soapraha.cz/d/13700/163>

Jaké byly další osudy účastníků tohoto dramatu?

... komtesa Anna Valdštýnová po těchto tragických událostech vstoupila do kláštera benediktinek na Smíchově a jako sestra trávila tam zbytek svého života

... jedno z posledních dějství tohoto dramatu odehrálo se ještě před pěti lety, kdy z kláštera Benediktinek na Smíchově pohřbena na hřbitov sv. Gabriela jedna z přímých jeho účastnic – komtesa Anna Valdštýnová⁹.

⁵ Uvádí se i rok sňatku 1851

⁶ Národní Politika, 3. dubna 1908

⁷ AHMP Praha, MIK Z13, 1870-1876, fol. 303/ sn. 304, zápis číslo 7

⁸ SOA Praha, Vlašim 24, Z 1862-1885, poslední zápis

⁹ Národní politika, 3. dubna 1908

Po nešťastném souboji Leopold Kolowrat odjel do Vídně, kde byl držen v kasárnách. Na přimluvu osobností z řad šlechty mu byla císařem udělena milost a Leopold odjel do Ameriky, kde stávil jedenáct let a po uklidnění situace se vrátil zpátky do Rakouska-Uherska. Podle neoficiální verze měl útěk za hranice jiný důvod. Měl dluhy a před svými věřiteli napřed uprchl do Ruska a do Vídně se vrátil až po třech letech, když přátelé splatili jeho dluhy.

Kráčel ve stopách svého otce, oženil se také „pod svůj stav“. Nevěsta Nadine měla velkou přednost, jejím otcem byl nesmírně bohatý tabákový magnát Josef Huppmanna von Valbella¹⁰, který v New Jersey spoluzaložil America Tobacco Company, z níž se později vyvinuly světoznámé značky Philip Morris a Marlboro. Sňatek proběhl v roce 1884 v New Yorku.

Leopold Kolowrat-Krakowský
(1852-1910)

Nadine Huppmann
(1858-1942)

V manželství se narodilo sedm dětí, ale tři zemřely krátce po narození.

Po návratu do Čech se Leopold zapojil do politiky, byl poslancem říšské rady a českého zemského sněmu.

Zemřel v roce 1910, manželka Nadine ho přežila o 32 let, zemřela v roce 1942 v Mnichově.

Auersperg

Kolowrat-Krakowský

¹⁰ Jeho společenský postup byl velmi rychlý, z malého výrobce cigaret v Rusku se během let stal americký velkopodnikatel, v květnu 1868 byl v Itálii povýšen do šlechtického stavu, a to rovnou na barona, patrně v souvislosti s dovozem jeho výrobků do Itálie. Zároveň získal predikát de Valbella. Usadil se i v Čechách, v roce 1867 koupil panství Solnice a zámek v Kvasinách.
<https://www.moh.cz/src/Frontend/Files/FileExtend/source/file1553183772.pdf>

**Milostný román a soubojová aféra zesnulého hraběte
Leopolda Kolowrata-Krakovského**

**Milostný román a soubojová aféra
zesnulého hraběte Leopolda
Kolowrata-Krakovského.**

Bezmála prach čtyř desetiletí již kryje historii souboje tohoto zemřelého kavalíra. Starší Pražané znají snad ještě podrobnosti, avšak jisto jest, že až do nynější smrti Leopolda hr. Kolowrata-Krakovského byla napolo zapomenuta. Také u nás často bylo o souboji tohoto šlechtice hovořeno, ale příčiny a podrobnosti nikdo neznal. Seznamujeme tedy u příležitosti úmrtí tohoto u nás všeobecně známého kavalíra s podrobnostmi tehdejší jeho soubojové aféry.

V letech sedmdesátých bylo Anně komtesse Waldsteinové něco přes 20 let, když o její přízeň se počal ucházet Vilém princ Auersperg. Sestru jeho zbožňoval opět Leopold hrabě z Kolowrat. Leč stalo se, že celá řada šlechticů, zejména strany ústavověrné, počala hraběte Kolowrata ignorovati, a to z té příčiny, že prý nebyl čistě šlechtického původu. Matka jeho byla totiž dcerou ruského státního rady Blasezyňského, sestrou kapelníka Hillera v Kolíně a tetou vi-

deňské herečky Toni Hillerové. Původ matčin byl také příčinou, že Leopoldu hr. Kolowratovi bylo upíráno od členů vlastní jeho rodiny právo k dědictví majorátních statků. Z té příčiny žil zprvu skromně a teprve, když se soudně prokázalo, že matka jeho byla z malé sice, avšak staré šlechty ruské, stal se majitelem značného jmění.

Přes to však mladí šlechtici té doby nehlédli naň jako na sobě rovného, a princ Auersperg, tehdy známý šlenou odvahou svou v krkolomné jízdě na koni i svojí prudkou povahou, zavdal příčinu, že mezi ním a hrabětem Kolowratem došlo k nepřátelství. Nehledě ani k němu, princ Auersperg jako majordomus zabraňoval své sestře v poměru s hr. Kolowratem a také dokázal toho, že vstup byl hr. Leop. Kolowratovi do mnoha domů šlechtických znemožněn.

Zatím nastoupil mladý hr. Kolowrat v r. 1874 vojenskou službu jako jednorozční dobrovolník v Praze. V době té poslal z Josefovských kasáren princezně Auerspergově milostný dopis, který však princem Vilémem byl zadržen a s nevlídnými poznámkami poslán zpět. Hrabě

Kolowrat, uražen v hloubi duše, poslal princí Auerspergovi svědky, leč princ svědky odmítl, poznamenav, že s člověkem sobě nerovným se bít nebude. Tehdy byl totiž princ Auersperg poručíkem, kdežto hrabě Kolowrat desátníkem u 13. pluku dragounů. Po této odvetě se hrabě Kolowrat zapřisáhl, že prince Auersperga k souboji donutí.

To se stalo, když vrátil se z vojny. Vyčíhal dobu, když princ Auersperg odjížděl ze státního nádraží k dostihům do Prešpurku, a po druhém zvonění vyřval princí Auerspergovi na perroně dva políčky. Tím ovšem byl souboj nevyhnutelný. Strýc a hlava rodiny Karlos kníže Auersperg přímo synovci nakázal, aby se za tuto potupu bil. Na to poslal princ hraběti Kolowratovi své sekundanty, a to generála hr. Waldsteina a starohraběte Salma. Souboj byl určen na odpoledne 7. května na bambitky v parku Klamovky v Košířích a to za nejtěžších podmínek. Hrabě Kolowrat měl za svědky hr. Wurmbrandta a poručíka hr. Bylandta. Jako lékař byl přítomen c. a k. štábní lékař dr. Kolb.

Nabýjelo se třikráte.

Ve třetí túře byl však princ Vilém Auersperg smrtelně zraněn. Kule z pistole projela hrudí princovou naskrz a zůstala vězeti v zádech. Raněnému tehdy přiskočil ku pomoci hr. Wurmbrandt, který projektil z rány vymáčknul a lékař pak raněného obvázal. Leč princova života bylo již na mále. Den na to princ Auersperg časně z rána zemřel.

Nešťastný výsledek souboje vzbudil ovšem ve šlechtických kruzích pražských značné vzrušení a hr. Kolowrat sám ihned odejel do Vídně, kde na příslušných místech učinil o souboji oznámení. Vypravovalo se také tehdy, že byl vlastně vyzván k souboji od šesti přátel soupeřových, leč pravda nedala se z pochopitelných příčin zjistiti. Záhy na to rozšířena zpráva, že hr. Kolowrat byl viděn v Terstu, později se pak zjistilo, že odejel do Ameriky. K žádosti jeho udělil však panovník hr. Kolowratovi, aboličí, načež trestní řízení bylo zastaveno.

A toto drama šlechtické, vlastně román, korunován byl tragedií. Když uložili mrtvolu zastřeleného prince Auersperga do knížecí

hrobky ve Vlašimi, obrátila se opět pozornost šlechtických kruhů k nevěstě mrtvého, kontese Anně Waldsteinové.

Ta byla nenadálým dramatem zdrcena. Dlouho churavěla a pak se uchýlila do soukromí. Později, po letech vstoupila do kláštera Benediktinek u sv. Gabriela na Smíchově jako světská příslušnice, trávíc v ústraní ponurého paláce waldštýnského život věnovaný resignaci a odříkání. Vycházela-li kam, byla to skvostná zahrada a její tichá, intimní zákoutí, kam nedoléhala tehdy ještě hukot vozů elektrické dráhy. Nešťastná kontesa, truchlíc stále nad ztrátou, zemřela v dubnu r. 1903. Pohřbena byla dle předpisu a s dovolením ministerského předsedy dra šl. Körbra do klášterní hrobky u sv. Gabriela na Smíchově. Románek tento, skorem zapomenutý, oživil se nyní při úmrtí Leopolda hraběte Kolowrata Krakovského. Soupeři v souboji pro lásku náležejí onomu světu a kdysi krásná zahrada Klamovka... -- zpusťla od té doby úplně.

Zpracovala Alena Škrabalová

www.cestyrodu.cz